

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ŚRODOWISKA¹⁾**

z dnia 9 lipca 2004 r.

w sprawie gatunków dziko występujących grzybów objętych ochroną

(Dz. U. z dnia 28 lipca 2004 r.)

Na podstawie art. 50 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 92, poz. 880) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) gatunki dziko występujących grzybów:
 - a) objętych ochroną ścisłą,
 - b) objętych ochroną częściową,
 - c) objętych ochroną częściową, które mogą być pozyskiwane, oraz sposoby ich pozyskiwania,
 - d) wymagających ustalenia stref ochrony ich ostoi lub stanowisk oraz wielkość tych stref;
- 2) zakazy właściwe dla poszczególnych gatunków lub grup gatunków grzybów i odstępowania od zakazów;
- 3) sposoby ochrony gatunków grzybów.

§ 2. Gatunki, o których mowa w § 1 pkt 1 lit. a, są określone w załączniku nr 1 do rozporządzenia.

§ 3. Gatunki, o których mowa w § 1 pkt 1 lit. b, są określone w załączniku nr 2 do rozporządzenia.

§ 4. Gatunki, o których mowa w § 1 pkt 1 lit. c, oraz sposoby ich pozyskiwania, są określone w załączniku nr 3 do rozporządzenia.

§ 5. Gatunki, o których mowa w § 1 pkt 1 lit. d, oraz wielkość stref ochrony ich ostoi lub stanowisk, są określone w załączniku nr 4 do rozporządzenia.

§ 6. 1. W stosunku do dziko występujących grzybów należących do gatunków, o których mowa w § 2, wprowadza się następujące zakazy:

- 1) zrywania, niszczenia i uszkodzania;
- 2) niszczenia ich siedlisk i ostoi;
- 3) dokonywania zmian stosunków wodnych, stosowania środków chemicznych, niszczenia ściółki leśnej i gleby w ostojach;
- 4) pozyskiwania, zbioru, przetrzymywania, posiadania, preparowania i przetwarzania całych grzybów i ich części;
- 5) zbywania, nabywania, oferowania do sprzedaży, wymiany i darowizny grzybów żywych, martwych, przetworzonych i spreparowanych, a także ich części i produktów pochodnych;
- 6) wwożenia z zagranicy i wywożenia poza granicę państwa grzybów żywych, martwych, przetworzonych i spreparowanych, a także ich części i produktów pochodnych.

2. W stosunku do dziko występujących grzybów należących do gatunków, o których mowa w § 3 i 4, wprowadza się następujące zakazy:

- 1) zrywania, niszczenia i uszkodzania;
- 2) niszczenia ich siedlisk i ostoi;
- 3) dokonywania zmian stosunków wodnych, stosowania środków chemicznych, niszczenia ściółki leśnej i gleby w ostojach;
- 4) pozyskiwania, zbioru.

§ 7. 1. Zakazy, o których mowa w § 6 ust. 1 pkt 1-3 i ust. 2 pkt 1-3, w stosunku do dziko występujących grzybów należących do gatunków, o których mowa w § 2 i 3, z wyjątkiem gatunków oznaczonych w załączniku nr 1 do rozporządzenia symbolem (1), nie dotyczą:

- 1) wykonywania czynności związanych z prowadzeniem racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej, jeżeli technologia prac uniemożliwia przestrzeganie zakazów;
- 2) usuwania grzybów niszczących materiały lub obiekty budowlane.

2. Zakazy, o których mowa w § 6 ust. 2, w stosunku do dziko występujących grzybów należących do gatunków, o których mowa w § 4, nie dotyczą pozyskiwania grzybów lub ich części i produktów pochodnych przez podmioty, które uzyskały zezwolenie wojewody na ich pozyskiwanie.

§ 8. Sposoby ochrony gatunków dziko występujących grzybów polegają w szczególności na:

- 1) zabezpieczaniu ostoi i stanowisk grzybów przed zagrożeniami zewnętrznymi;
- 2) zapewnianiu obecności i ochronie różnego rodzaju podłoża, na którym rozwijają się chronione gatunki grzybów, w szczególności:
 - a) drzew w odpowiednim wieku i gatunku,
 - b) rozkładającego się drewna,
 - c) skał i głazów;
- 3) wykonywaniu zabiegów ochronnych utrzymujących właściwy stan siedliska grzybów, w szczególności:
 - a) utrzymywaniu lub odtwarzaniu właściwych dla gatunku stosunków świetlnych,
 - b) utrzymywaniu lub odtwarzaniu właściwego dla gatunku stanu gleby,
 - c) utrzymywaniu lub odtwarzaniu właściwych dla gatunku stosunków wodnych,
 - d) koszeniu siedliska, w sposób właściwy dla gatunku,
 - e) wypasie zwierząt gospodarskich na obszarze siedliska, w sposób właściwy dla gatunku chronionego,
 - f) regulowaniu liczebności roślin, grzybów i zwierząt mających wpływ na chronione gatunki;
- 4) obserwacji i dokumentowaniu (monitoring) stanowisk, ostoi i populacji gatunków;
- 5) zabezpieczaniu reprezentatywnej części populacji przez ochronę ex situ;
- 6) przywracaniu grzybów z hodowli ex situ do środowiska przyrodniczego;
- 7) przenoszeniu grzybów zagrożonych na nowe stanowiska;
- 8) edukacji w zakresie rozpoznawania gatunków chronionych i sposobów ich ochrony;
- 9) promowaniu technologii prac związanych z prowadzeniem racjonalnej gospodarki rolnej i leśnej, umożliwiających zachowanie ostoi i stanowisk gatunków chronionych.

§ 9. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

¹⁾ Minister Środowiska kieruje działem administracji rządowej - środowisko, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 11 czerwca 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Środowiska (Dz. U. Nr 134, poz. 1438).

ZAŁĄCZNIKI

ZAŁĄCZNIK Nr 1

GATUNKI DZIKO WYSTĘPUJĄCYCH GRZYBÓW OBJĘTYCH OCHRONĄ ŚCISŁĄ*

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska
	GRZYBY	FUNGI
	borowikowate	Boletaceae
1	borowik korzeniasty	Boletus radicans
2	borowik królewski	Boletus regius
3	borowik (podgrzybek) pasożytniczy	Boletus (Xerocomus) parasiticus

4	poroblaszek żółtoczerwony	<i>Phylloporus pelletieri</i>
5	szyszkowiec łuskowaty	<i>Strobilomyces strobilaceus</i>
	czarkowate	Sarcoscyphaceae
6	czareczka długotrzonkowa	<i>Microstoma protracta</i>
7	czarka - wszystkie gatunki	<i>Sarcoscypha</i> spp.
	flagowcowate	Meripilaceae
8	flagowiec olbrzymi	<i>Meripilus giganteus</i>
9	jamczatka białobrunatna	<i>Antrodia albobrunnea</i>
10	żagwica listkowata	<i>Grifola frondosa</i>
	gąskowate	Tricholomataceae
11	dwupierścieniak cesarski	<i>Catathelasma imperiale</i>
12	gąska olbrzymia	<i>Tricholoma colossus</i>
13	wilgotnica czapeczkowata	<i>Hygrocybe calyptriformis</i>
	gwiazdoszowate	Geastraceae
14	gwiazdosz - wszystkie gatunki	<i>Geastrum</i> spp.
15	wieloporek gwiazdzisty	<i>Myriostoma coliforme</i>
	jodłownicowate	Bondarzewiaceae
16	jodłownica górską	<i>Bondarzewia mesenterica</i>
	kisielcowate	Exidiaceae
17	płomykówka galaretowata	<i>Tremiscus helvelloides</i>
	kolcowanicowate	Bankeraceae
18	kolczakówka - wszystkie gatunki	<i>Hydnellum</i> spp.
19	sarniak - wszystkie gatunki	<i>Sarcodon</i> spp.
20	szaraczek łuseczkowaty	<i>Boletopsis grisea</i>
	kustrzebkowate	Pezizaceae
21	koronika ozdobna	<i>Sarcosphaera coronaria</i>
	lakownicowate	Ganodermataceae
22	lakownica lśniąca	<i>Ganoderma lucidum</i>
	maślakowate	Suillaceae
23	maślak (borowiec) dęty	<i>Suillus (Boletinus) cavipes</i>
24	maślak trydencki	<i>Suillus tridentinus</i>
25	maślak żółtawy	<i>Suillus flavidus</i>
	miękusowate	Hapalopilaceae
26	miękusz szafranowy	<i>Hapalopilus croceus</i>
	ozorkowate	Fistulinaceae

27	ozorek dębowy	<i>Fistulina hepatica</i>
	pałeczkowate	Tulostomataceae
28	pałeczka - wszystkie gatunki	<i>Tulostoma</i> spp.
	pniarkowate	Fomitopsidaceae
29	amylek lapoński	<i>Amylocystis lapponica</i>
30	pniarek (modrzewnik) lekarski (1)	<i>Fomitopsis (Laricifomes) officinalis</i>
31	pniarek różowy	<i>Fomitopsis rosea</i>
	purcawkowate	Lycoperdaceae
32	kurzawka bagienna	<i>Bovista paludosa</i>
33	purcawica olbrzymia	<i>Langermannia gigantea</i>
	siatkolistowate	Gomphaceae
34	buławka obcięta	<i>Clavariadelphus truncatus</i>
35	buławka pałeczkowata	<i>Clavariadelphus pistillaris</i>
36	buławka spłaszczona	<i>Clavariadelphus ligula</i>
37	siatkolist maczugowaty	<i>Gomphus clavatus</i>
	smardzowate	Morchellaceae
38	krążkówka żyłkowana	<i>Disciotis venosa</i>
39	naparstniczka czeska	<i>Verpa bohemica</i>
40	naparstniczka stożkowata	<i>Verpa conica</i>
41	smardz jadalny	<i>Morchella esculenta</i>
42	smardz półwolny	<i>Morchella gigas</i>
43	smardz stożkowaty	<i>Morchella conica</i>
44	smardz wyniosły	<i>Morchella elata</i>
	soplówkowate	Hericiaceae
45	soplówka - wszystkie gatunki	<i>Hericium</i> spp.
	sromotnikowate	Phallaceae
46	mądziak psi	<i>Mutinus caninus</i>
47	sromotnik fiołkowy	<i>Phallus hadriani</i>
	szmaciakowate	Sparassidaceae
48	szmaciak - wszystkie gatunki	<i>Sparassis</i> spp.
	tęguskórowate	Sclerodermataceae
49	promieniak wilgociomierz	<i>Astraeus hygrometricus</i>
	truflowate	Tuberaceae
50	trufła wgłębiona	<i>Tuber mesentericum</i>
	żagwiowate	Polyporaceae
51	oranżowiec bladożółty	<i>Pycnoporellus alboluteus</i>

52	żagiew okółkowa	<i>Polyporus umbellatus</i>
	POROSTY	LICHENES
	chrobotkowate	Cladoniaceae
53	chrobotek alpejski	<i>Cladonia stellaris</i>
54	chrobotek czarniawy	<i>Cladonia stygia</i>
55	karlinka brodawkowata	<i>Pycnothelia papillaria</i>
	chróscikowate	Stereocaulaceae
56	chróscik - wszystkie gatunki	<i>Stereocaulon</i> spp.
	czasznikowate	Icmadophilaceae
57	czasznik modrozielony	<i>Icmadophila ericetorum</i>
	granicznikowate	Lobariaceae
58	granicznik - wszystkie gatunki (1)	<i>Lobaria</i> spp.
59	podgranicznik - wszystkie gatunki (1)	<i>Sticta</i> spp.
60	tarczynka przygraniczna (1)	<i>Lobarina scrobiculata</i>
	kruszwonnicowate	Umbilicariaceae
61	kruszwonnica - wszystkie gatunki	<i>Umbilicaria</i> spp.
62	pęcherzyca nadobna	<i>Lasallia pustulata</i>
	obrostowate	Physciaceae
63	obrostnica - wszystkie gatunki	<i>Anaptychia</i> spp.
64	turzynka okazała (1)	<i>Heterodermia speciosa</i>
	odnożycowate	Ramalinaceae
65	odnożyca rynienkowata (1)	<i>Ramalina calicaris</i>
66	odnożyca włosowata (1)	<i>Ramalina thrausta</i>
67	odnożyca - pozostałe gatunki	<i>Ramalina</i> - pozostałe gatunki
	pawężnicowate	Peltigeraceae
68	dołączanka - wszystkie gatunki	<i>Solorina</i> spp.
69	pawężnica - wszystkie gatunki	<i>Peltigera</i> spp.
	pawężniczkwate	Nephromataceae
70	pawężniczka - wszystkie gatunki	<i>Nephroma</i> spp.
	puchlinkowate	Thelotremaceae
71	puchlinka ząbkowata	<i>Thelotrema lepadinum</i>
	tarczownicowate	Parmeliaceae
72	biedronecznik - wszystkie gatunki	<i>Punctelia</i> spp.
73	brunka Delisa	<i>Neofuscelia delisei</i>
74	czerniaczek alpejski	<i>Allantoparmelia alpicola</i>

75	cienik - wszystkie gatunki	<i>Pseudephebe</i> spp.
76	kobiernik - wszystkie gatunki (1)	<i>Parmotrema</i> spp.
77	koralka rozgałęziona	<i>Allocetraria madreporiformis</i>
78	mąklik otrębiasty	<i>Pseudevernia furfuracea</i>
79	nibyplucnik - wszystkie gatunki	<i>Cetrelia</i> spp.
80	oskrzelka rynienkowata	<i>Flavocetraria cucullata</i>
81	pawężnik Laurera (1)	<i>Tuckernaria laureri</i>
82	plaskotka reglowa	<i>Parmeliopsis hyperopta</i>
83	plaskotka rozlana	<i>Parmeliopsis ambigua</i>
84	plucnica plotowa	<i>Cetraria sepincola</i>
85	plucnica zielonawa	<i>Cetraria chlorophylla</i>
86	plucniczka Delisa	<i>Cetrariella delisei</i>
87	plucnik modry	<i>Platismatia glauca</i>
88	popielak pylasty	<i>Imshaugia aleurites</i>
89	przylepka - wszystkie gatunki	<i>Melanelia</i> spp.
90	przystrumyczek pustulkowy	<i>Hypotrachyna revoluta</i>
91	pustulka - wszystkie gatunki, z wyjątkiem pustułki pęcherzykowej	<i>Hypogymnia</i> spp., z wyjątkiem <i>Hypogymnia physodes</i>
92	szarzynka - wszystkie gatunki	<i>Parmelina</i> spp.
93	tapetka - wszystkie gatunki	<i>Arctoparmelia</i> spp.
94	tarczownica - wszystkie gatunki, z wyjątkiem tarczownicy bruzdkowanej	<i>Parmelia</i> spp., z wyjątkiem <i>Parmelia sulcata</i>
95	tarczynka dziurkowana	<i>Menegazzia terebrata</i>
96	wabnica kielichowata	<i>Pleurosticta acetabulum</i>
97	zeżyca seledynowa (1)	<i>Flavopunctelia flaventior</i>
98	złotlinka jaskrawa	<i>Vulpicida pinastri</i>
99	żeluczka - wszystkie gatunki, z wyjątkiem żeluczki izydiowej	<i>Xanthoparmelia</i> spp., z wyjątkiem <i>Xanthoparmelia conspersa</i>
100	żółtlica chropowata	<i>Flavoparmelia caperata</i>
101	brodaczka - wszystkie gatunki	<i>Usnea</i> spp.
102	mąkla odmienna	<i>Evernia mesomorpha</i>
103	mąkla rozłożysta (1)	<i>Evernia divaricata</i>
104	rożynka posępna	<i>Cornicularia nomoerica</i>
105	włostka - wszystkie gatunki	<i>Bryoria</i> spp.
106	żyłecznik zwisający	<i>Alectoria sarmentosa</i>
	złociszkowate	Chrysotrichaceae
107	złociszek jaskrawy	<i>Chrysothrix candelaris</i>

	złotorostowate
108	błyskotka - wszystkie gatunki
109	jaskrawiec morski

	Teloschistaceae
	Fulgensia spp.
	Caloplaca marina

Objaśnienia:

* Gatunki grzybów zostały pogrupowane w wyższe jednostki systematyczne, które wyróżniono następująco:

- wielkimi literami, czcionką pogrubioną wyróżniono nazwy **GROMAD**,
- małymi literami, czcionką pogrubioną wyróżniono nazwy **rodzin**.

Nazwy łacińskie gatunków, rodzin i gromad wyróżniono dodatkowo czcionką pochyłą.

(1) - gatunki, dla których nie stosuje się określonych w § 7 ust. 1 do rozporządzenia odstępstw od zakazów.

ZAŁĄCZNIK Nr 2

GATUNKI DZIKO WYSTĘPUJĄCYCH GRZYBÓW OBJĘTYCH OCHRONĄ CZĘŚCIOWĄ*

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska
	GRZYBY	FUNGI
	szczecinkowcowate	Hymenochaetaceae
1	włóknouszek ukośny	Inonotus obliquus
	POROSTY	LICHENES
	chrobotkowate	Cladoniaceae
2	chrobotek leśny (w tym dawniej wyróżniany chrobotek łagodny)	Cladonia arbuscula (incl. Cladonia mitis)
3	chrobotek najeżony	Cladonia portentosa
4	chrobotek reniferowy	Cladonia rangiferina
5	chrobotek smukły	Cladonia ciliata
	tarczownicowate	Parmeliaceae
6	makła tarniowa	Evernia prunastri
7	płucnica darenkowa	Cetraria muricata
8	płucnica islandzka	Cetraria islandica
9	płucnica kędzierzawa	Cetraria ericetorum
10	płucnica kolczasta	Cetraria aculeata

Objaśnienia:

* Gatunki grzybów zostały pogrupowane w wyższe jednostki systematyczne, które wyróżniono następująco:

- wielkimi literami, czcionką pogrubioną wyróżniono nazwy **GROMAD**,
- małymi literami, czcionką pogrubioną wyróżniono nazwy **rodzin**.

Nazwy łacińskie gatunków, rodzin i gromad wyróżniono dodatkowo czcionką pochyłą.

ZAŁĄCZNIK Nr 3

GATUNKI DZIKO WYSTĘPUJĄCYCH GRZYBÓW OBJĘTYCH OCHRONĄ CZĘŚCIOWĄ, KTÓRE

MOGĄ BYĆ POZYSKIWANE, ORAZ SPOSOBY ICH POZYSKIWANIA*

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Sposób pozyskiwania
	GRZYBY	FUNGI	
	szczecinkowcowate	Hymenochaetaceae	
1	włóknouszek ukośny	Inonotus obliquus	ręczny zbiór owocników
	POROSTY	LICHENES	
	tarczownicowate	Parmeliaceae	
2	płucnica islandzka	Cetraria islandica	ręczny zbiór plech

Objaśnienia:

* Gatunki grzybów zostały pogrupowane w wyższe jednostki systematyczne, które wyróżniono następująco:

- wielkimi literami, czcionką pogrubioną wyróżniono nazwy **GROMAD**,
- małymi literami, czcionką pogrubioną wyróżniono nazwy **rodzin**.

Nazwy łacińskie gatunków, rodzin i gromad wyróżniono dodatkowo czcionką pochyłą.

ZAŁĄCZNIK Nr 4

GATUNKI DZIKO WYSTĘPUJĄCYCH GRZYBÓW WYMAGAJĄCYCH USTALENIA STREF OCHRONY ICH OSTOI LUB STANOWISK*

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Wielkość strefy ochrony
	POROSTY	LICHENES	
	granicznikowate	Lobariaceae	
1	granicznik płucnik	Lobaria pulmonaria	w promieniu do 100 m od granic stanowiska
	tarczownicowate	Parmeliaceae	
2	brodaczką kędzierzawa	Usnea subfloridana	w promieniu do 50 m od granic stanowiska
3	brodaczką kępkowa	Usnea hirta	w promieniu do 50 m od granic stanowiska
4	brodaczką zwyczajną	Usnea filipendula	w promieniu do 50 m od granic stanowiska

Objaśnienia:

* Gatunki grzybów zostały pogrupowane w wyższe jednostki systematyczne, które wyróżniono następująco:

- wielkimi literami, czcionką pogrubioną wyróżniono nazwy **GROMAD**,
- małymi literami, czcionką pogrubioną wyróżniono nazwy **rodzin**.

Nazwy łacińskie gatunków, rodzin i gromad wyróżniono dodatkowo czcionką pochyłą.